

Մշտադիտարկման այցերի իրականացման համար անհրաժեշտ տեղեկությունները և համագործակցությունը Պաշտպանի աշխատակազմի մյուս ստորաբաժանումների հետ

«Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքն ուժի մեջ մտնելուց ի վեր միջազգայնորեն ընդունված սկզբունքների հիման վրա որդեգրվել է Պաշտպանի՝ որպես կանխարգելման ազգային մեխանիզմի և օմբուդսմանի գործառույթների փոխլրացման արդյունավետ մեխանիզմ:

Մասնավորապես, Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի տարբեր ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող անհատական բողոքների և սեփական նախաձեռնությամբ հարցերի քննարկումը թույլ է տալիս վեր հանել ազատությունից զրկման վայրերում կոնկրետ իրավիճակներին առնչվող խնդիրները, իսկ մշտադիտարկումը հնարավորություն է տալիս ուսումնասիրության ենթարկել ամբողջ համակարգը՝ անկախ բողոքների առկայությունից:

Ավելին, մշտադիտարկման ընթացքում ի հայտ եկած անհատական դեպքերը փոխանցվում են դրանք քննարկող համապատասխան ստորաբաժանմանը, և հակառակը՝ անհատական բողոքներով վեր հանվող համակարգային բնույթի հարցերը ներկայացվում են կանխարգելման ազգային մեխանիզմի ստորաբաժանման ուշադրությանը՝ ապահովելով տեղեկությունների փոխանակման ճկուն համակարգ:

Ուստի, կանխարգելման ազգային մեխանիզմի համար տեղեկությունների աղբյուր են ոչ միայն ազատությունից զրկման վայրերում մշտադիտարկումը, այն նաև Մարդու իրավունքների պաշտպանին հասցեագրված անհատական բողոքները և դրանց հիման վրա այցերը:

Տեղեկության կայուն աղբյուր են նաև զանգվածային լրատվության միջոցների, միջազգային և հասարակական կազմակերպությունների, դիտորդական խմբերի հրապարակած նյութերն ու ուսումնասիրությունները:

Այցերի նախապատրաստումն ու իրականացումը

Յուրաքանչյուր այցից առաջ կանխարգելման ազգային մեխանիզմի ստորաբաժանման աշխատակիցների և փորձագետների մասնակցությամբ տեղի է ունենում հատուկ քննարկում, որն ուղղված է ազատությունից զրկման կոնկրետ վայրում աշխատանքի սկզբունքների և մեթոդների հստակեցմանը, հաստատության վերաբերյալ առկա տեղեկատվության ամփոփմանը, նախկինում արձանագրված խնդիրների, դրանց լուծմանն ուղղված առաջարկների կատարման մակարդակի հստակեցմանը, ինչպես նաև ուսումնասիրության թիրախային հարցերի կանխորոշմանը:

Այցերի ընթացքում արդեն ուսումնասիրվում են պահման պայմանները և նախանշված համակարգային խնդիրները, տեղի են ունենում առանձնագրույցներ ազատությունից զրկված անձանց և այդ վայրերի աշխատակիցների հետ, ուսումնասիրվում անհրաժեշտ փաստաթղթերը: Այցերի ընթացքում օգտագործվում են տարածությունը, ջերմությունը, խոնավությունը չափող սարքեր:

Վեր հանված խնդիրները քննարկվում են ազատությունից զրկման վայրերի վարչակազմերի կամ տնօրինությունների ներկայացուցիչների հետ, ուսումնասիրվում են ազատությունից զրկված անձանց վերաբերյալ համապատասխան փաստաթղթերը, իրականացվում է ստացված տեղեկությունների համադրում և վերլուծություն, վեր են հանվում օրենսդրական կարգավորման բացերը և թերությունները: Այս ընթացքում հատուկ ուշադրություն է դարձվում նաև ազատությունից զրկման վայրում կատարած աշխատանքի արդյունքում ձեռք բերած տեղեկության գաղտնիության պահպանմանը:

Կանխարգելման ազգային մեխանիզմի այցերն իրականացվում են հատուկ մեթոդաբանության և ուղեցույցների հիման վրա: